

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

Cap. I. Varia ad iuuandas animas ministeria ad quatuor potissima
reducuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

TRACTATVS QVARTVS
DE OFFICIIS ET MINISTERIIS
IN GENERE, ADIVVANDI ANIMAS,
EORVMQVE PARTIBVS ET ORNAMENTIS,
vt exactè ac perfectè fiant.

CAPVT I.

VARIA AD IUVVANDAS ANIMAS MINISTE-
ria ad quatuor potissima reducuntur.

VAMVIS ministeria offerendi Deo Sacrificiū Missæ, & orandi ac decantandi Diuinas laudes, de quibus hætenus egimus, adeò sint excellentia, vt per seipsa sola sufficiant ad auctoritatem Sacerdotibus & Ministris Ecclesiæ conciliandam: voluit tamen Christus Dominus noster, eorum auctoritatem & potestatem extendere se ad multa alia valde præclara, magnique momenti pro cæteris fidelibus: quemadmodum fuit reuelatum Sancto Iohanni in figura a viginti quatuor seniorum; qui circummissi erant vestimentis albis, & in caputibus eorum erant corona aurea, & sedebant super viginti quatuor thronos in circuitu sedis, & throni ipsius Dei, b qui habebant singuli Citharas & phialas aureas in manibus suis. Hi enim senes significabant Sacerdotes Ecclesiæ: hoc enim nomine eos appellat; quamuis etiam attribuitur Episcopis. Vestimenta alba sunt vestes Sacerdotales, cum sanctitate & puritate animarum suarum. Calices siue phiala aurea, quas in manibus habebant plenas odoramentorum, que sunt orationes Sanctorum, significant officium offerendi Sacrificium Missæ, nostræque salutis calicem; cum quibus coniunguntur orationes totius Ecclesiæ, vt suprâ est dictum. Cithara quas pulsabant cantantes canticum nouum, significabant alterum ministerium canendi Diuinas laudes cū ea læticia & sollicitate, quæ nūc est in vsu. Præter hæc autè ad nostrū propositū magis facit, quòd fuerint seden-

a Poc. 4.7.
b c. 5.8.

tes in suis thronis in circuitu sedis, & throni ipsius Dei: id enim significat auctoritatem, quam habent in Divina presentia, ad exercenda sua munia. Sedent enim tanquam Iudices ad iudicandum de peccatis, & absolvendum ab eis; tanquam Magistri, ad docendam Fidei ac legis doctrinam; & tanquam Gubernatores, ad reliquos dirigendos in via cœlesti. Et quoniam sint in conspectu Supremi Regis Regū; habent coronas aureas in capitis suis ad ostendendam regiam suam dignitatem, & auctoritatem in spiritalibus, & victorias, quas suis ministeriis obtinent in virtute Agni Iesu Christi Domini nostri: *ad cuius pedes misunt coronas suas, agnoscetes, ab eo se accipere quicquid boni habent.* Hæc amplitudo est & auctoritas Sacerdotum & ministrorum Evangelicorum: in qua incomparabiliter superant viginti quatuor familias antiquorum Sacerdotum, quos appellabant *d Principes Sanctuarij & Principes Dei*; qui tituli multo excellentius competunt nostris Sacerdotibus.

Sed, quoniam varia sunt hæc ministeria, advertendum est: Hierarchiam Ecclesiasticam (vt ait S. Dionys., & cœpimus dicere initio primi Tractatus) esse sacrum quendam ordinem multarum personarum in variis gradibus & officiis, quæ ministeriis suis aspirant & anhelant ad conformitatem & similitudinem cum Deo: cuius illa est proprietas, vt in seipso habeat maximam puritatem; & purificet, illuminet, ac perficiat Creaturas, huius beneficii capaces. Ex quo efficitur, vt, qui excelsiorem habent huius Hierarchiæ gradū; debeant merito esse valde similes Deo in eisdem tribus actibus. Dando in primis operam, vt ipsi sint valde puri à vitis & passionibus; ab ignorantibus, erroribus, & omnibus imperfectionibus; & valde illustres luce scientiarum, & virtutum splendoribus: ita vt in vtrisque sint valde perfecti. Et mox studere debent, vt alios etiam fideles purificent, illuminent, ac perficiant; reddantque valde similes Deo, vt sint Sancti & perfecti: sicut ille est. Iuxta hos tres actus distinguit S. Dionysius officia Hierarchiarum cœlestium, & trium Chorum, quos singulæ habent: & quidquid Angeli erga homines faciunt, dirigitur ad hunc ipsi finem: in quem etiam tendunt varia Ecclesiæ ministeria. Quæ præter illa duo sacrificandi & orandi, de quibus iam est actum: possunt ad quatuor præcipua reuocari; *docendi scilicet, prædicandi, excipiendi confessiones, & gubernandi.* Quæ omnia etsi præcipue competant Pontificibus & Episcopis, vt in vicino tractatu dicetur. Sed quoniam non possent per se ipsos omnia illa prætere: necesse fuit, ea inter alios distribuere qui ipsos iuarent; quod faciunt Doctores, Concionatores, & Confessarij ac reliqui Prælati. **D O C E R E** (quod est Doctorum proprium) respicit tanquam finem, illustrare fidelium intellectum veritatibus Fidei Catholice, & reliquis spectantibus ad bonos mores, & bonum vite Ecclesiæ, ac Reipublicæ Christianæ in omnibus e-

c. 4. 10.

d. 1. paral.
2. 4.c. 1. de An.
gelic. Hiera
& c. 2. de
Ecclesiast.

ius statibus, & officijs. Hoc autem ministerium exercetur docendo in Cathedralis: scribendo libros, disputando contra Hæreticos, respondendo dubiis & casibus occurrentibus; & proponendo doctrinam & verbum Dei plebi. Ministerium PRAEDICANDI est proprium Concionatorum, & Oratorum Evangelicorum: quod complectitur ipsum actum docendi proportionatum capacitati populi. Habet autem eum præcipuum finem, ut corda & voluntates hominum permoueat ad peccatorum detestationem, & amorem virtutum; ad imitationem Christi, & ad sequendam perfectionem Christianam: mandando executioni, quod intellectus faciendum iudicabit. Ministerium CONFESSARIORVM hocvtrumque complectitur; applicatum tamen in particulari ad vnumquemque penitentem. Respicit verò eum finem, ut penitentem absoluat à peccatis, quæ confessus est: docendo eum, quæ ad eius informationem necessaria sunt; adductis rationibus ad persuadendum & alliciendum ut ea libenter amplectatur, & mandet executioni. GUBERNANDI ministerium est duplex: alterum generale, quod pertinet ad Pontifices, & Episcopos, & ceteros Prælatos Ecclesiæ, & Religionum: quorum finis est subditos dirigere in rebus ad salutem & perfectionem pertinentibus; ut vitam suam iuxta leges Dei, & Ecclesiæ, ac Reipublicæ, & status Officijque sui instituant; inducendo eos per actus prædictorum trium Ministeriorum: & si opus erit, etiam minis eos compellendo; & pœnis illatis coercendo. Alterum munus gubernandi est magis particulare, quo dirigitur vnaquæque anima iuxta specialem suam necessitatem, & capacitatem; ut seruiat Deo, & proficiat, ac iuxta suum statum etiam perficiatur. Et hæc gubernatio incumbit Confessariis, Patribus spiritualibus, & reliquis, qui suscipiunt in se curam dirigendi animas.

QUATUOR hæc ministeria destinantur ad curanda quatuor vulnera ex originali peccato orta, quæ Theologi vocant *ignorantiam, malitiam, imbecillitatem, & concupiscentiam*. IGNORANTIAE præcipuè subuenit doctrina Doctorum. IMBECILLITATI animus & seruior Concionatorum; Confessores applicant remedia contra MALITIAM; Prælati autem, & qui gubernant, recte fiant inordinatū CONCUPISCENTIAE & Passionis appetitum & affectum. Ac propterea quatuor hæc ministeria sunt instar quatuor fluminum fluentium ex Paradiso, ad rigandas varias terræ partes; & efficiendum, ut corda terrena fructum referant bonorum operum. Ministerium DOCTORVM est instar *flujij Gehon irrigantis omnem terram Aethiopiae*: hoc est ignorantes, quos liberant ab ignorantia & erroribus; & iusticiant in Fide, & bonis moribus: ut mutato colore nigro, albi fiant per Fidem & Gratiam. Officium CONCIONATORVM est quasi *fluvius Tigris, qui vadit contra Assyrios*: ipsorum enim munus est excur-

S. Thom. 1. 2.
q. 85. a. 3.

Genes. 2. 13.

tere velociter per mundum, impugnando omnes mundanos & resistendo falsis eorum iudicijs, vt. eis abiectis, vtiliora sequantur. Ministerium **CONFESSARIORVM** est sicut fluvius *Physon*, qui circuit omnem terram *Hebraicam*, hoc est pœnitentes: quibus hoc nomen competit, eò quod *Hebraicè* (teste S. Hieronymo) significet *dolentem vel parturientem*: quod proprium est pœnitentium, qui verè dolent de peccatis, & quasi parturiunt spiritum salutis. Et ait scriptura, quod in ea terra nascatur aurum optimum, & pretiosi lapides. Irrigantibus enim Sacerdotibus pœnitentes formam absolutionis, gignitur in eis aurum purissimum Gratiæ & charitatis, & pretiosi lapides virtutum supernaturalium; ac donorum, quæ gratiam comitantur. Munus autem **PRAELATORVM** est sicut fluvius *Euphrates*, quem scriptura, *fluvium magnum* appellat, & significat *frugiferum*; est enim maximum ministerium, & profert copiosos fructus: quia completur in se officia reliquorum. Nec exprimit scriptura Prouinciam, aut terram, quam hic fluvius irrigat: tum ad significandum, quod Praelatorum irrigatio extendat se ad ignorantes, & sapientes; ad peccatores, & iustos, & ad omne genus hominum; tum quod res esset notissima, quod irrigaret terram promissionis, quæ præcipua pars est mundi; referentur Ecclesiam Catholicam, in qua Praelati propria sua munera exercent, nam Ecclesiastica gubernatio non extendit se ad infideles, sed continet se inter fideles, qui iam sunt Ecclesiæ legibus subiecti.

QUATVOR præterea illa mystica animalia, quæ viderunt Sanctus Iohannes & Ezechiel, quæ trahebant currum Gloriæ Dei ab vna parte in alteram; non solum significabant quatuor Euangelistas scribentes quatuor Euangelia, eaque portantes per omnes mundi partes; sed etiam viros Apostolicos, & operarios Euangelicos: qui in inchoato ab ipsis opere progrediuntur quatuor his ministeriis. *Doctores* sunt quasi *Aquila*, ob excellentiam sapientiæ suæ, & contemplationis rerum cœlestium. *Concionatores* sunt quasi *Leo*, propter rugitum suæ Prædicationis, qua excitant dormientes terrent peccatores, & existimulât tepidos. *Confessarij* sunt quasi *Bos*, qui terram colit, & segetes triturat: ipsi enim verè arant corda pœnitentium, & messim animarum, quas Concionatores messuerunt, triturant, separando in eis pretiosum à vili. *Praelati* sunt quasi *facies hominis*, propter suam prudentiam in gubernatione. Quæuis magis in particulari omnia quatuor inueniuntur in Episcopis, sicut vnumquodq; Sanctorum *g animalium habet quatuor facies*; & Ezechiel Propheta omnia illa appellat *g Cherubin*: quod significat scientiæ plenitudinem, quæ valde magni est momenti ad omniam quatuor ministeria, & præcipuè ad docendum: quod etiam valde incumbit Praelatis, quorum munus expressit Apostolus, vocans eos *Pastores ac Doctores*. Ac propterea *Aquila* faciem suam eleuabat super

lib. de nomi.
Hebraic.

f. Gen. 15. 18

Ezech. 1. 5. 6
e. 10. 11.
Apo. 4. 8.

g. Ezechiel.
10. 4. 1. 21.

h. Eph. 4. 11.

liqua. Et quemadmodum i aspectus quatuor animalium erat quasi carbonum
 ignis ardentium, & quasi aspectus lampadarum: & ubi erat impetus spiritus, illic gra-
 dia ebant & ibant, & reuertebantur in similitudinem fulguris coruscantis: ita
 qui obeunt, quatuor hæc officia, debent (vt ait S. Gregorius) esse carbo-
 nes ignis ardentis, ob inflammatum Dei & proximi amorem. Sed quoni-
 am carbo etiam ignis non illuminat: debent simul esse lampades ar-
 dentes, vt alios illuminent: communicantes eis lumen bonæ doctrinæ, &
 Charitatis ardorem. Nec in suis ministeriis debent iudicij sui impetum
 sequi; sed inspirationem ac directionem Spiritus Sancti, eundo & rede-
 mado ab operibus vitæ actiue ad opera contemplatiue; & vicissim ab
 his ad illa: coruscantes in omnibus ad instar fulguris, hoc est, cum lum-
 ina velocitate ac diligentia accedentes ad ea exercenda: non cessantes,
 nec reuertentes præ tædio aut torpore. In hoc enim tora eorum excellen-
 tia consistit; vt mox videbimus.

CAPVT II.

PERFECTIONEM HORVM MINISTERIORVM IN-
 nit tanquam fundamento operibus vitæ actiue & contemplatiue;
 eamq; esse valde præstantem.

PERFECTIONE & excellentia quatuor horum ministerio-
 rum innit vt simul operibus actiue & contemplatiue
 vitæ, in hunc modum. Contemplatiua enim (vt ait S.
 Thomas) tres habet actus. *Primus* est aliorum doctri-
 nam recipere, audiendo eam in concionibus, & exhor-
 tationibus, aut legendo eam in libris Sacris ac piis. *Se-
 cundus* est, orare & meditari Diuina mysteria, accipiendo
 à Deo lucem in oratione, & studendo ex parte sua cog-
 nitionem & amorem veritatis per meditationem assequi. *Tertius* est
 contemplatio in præmæ veritatis, qui Deus est, & eius perfectionum & ope-
 rum mirabilium, aspiciendo ea luani quadam, quieta, & amabili visione,
 cum magna admiratione & stupore eius excellentiæ. Vita etiam actiua tres
 alios modos habet operum: prima tendunt ad nostram propriam per-
 fectionem, cum mortificantur vitia & passiones, & implentur Diuina
 præcepta: & hac ratione omnes virtutes morales sunt vitæ actiue opera;
 quamuis, quatenus ea disponunt ad contemplationem, pertineant aliquo
 modo ad contemplatiuam. Opera tamen vitæ actiue (vt ait S. Grego-
 rius) magis proprie tendunt ad vtilitatem proximorum; & hoc nomine
 sunt duplicia eius opera insigniora: quædam exteriora, & merè corpora:

quaali

Ezech. 11.

Homil. 5 in
Ezechiel.2. 2. q. 181.
a. 3 ad 4.2. 2. q. 181. a
1. Eq. 180. a
2. Homil. 14
in Ezech.
S. Bonau.
Medit. vitæ
Christi c. 43